

Valtuutettu Aarre Lehtosen ym. valtuutettujen aloite koskien yksityisteiden hoitoa

Kaupunginvaltuusto 18.03.2024 § 24

Valtuutettu Aarre Lehtonen jätti seuraavan aloitteen:

Raision kaupunginvaltuusto on päättänyt 13.12.1993 toimintasuunnitelman ja talousarvion sitovat tulostavoitteet.

Päämäärä:

Asuntoalueiden viihtyvyyteen, toiminnalliseen monipuolisuuteen ja turvallisuuteen panostamalla luodaan edellytyksiä vakaalle väetönkehitykselle ja tasapainoiselle taloudelle.

Tämän alla toinen päämäärä:

Haja-asutusalueiden liikenteellistä asemaa parannetaan.

Ja tämän tulostavoitteet:

Yksityisteiden kunnossapidon kaupungin hoitoonottamisprosessi käynnistetään. Yksityistieverkosto kaupungin hoidossa 31.12.1996.

Näitä päämääriä ja tavoitteita valtuusto ei ole muuttanut, vaan vuosien 2022 - 2025 strategiassa painotetaan asuntoalueiden eriytymisen ehkäisyä.

Tähän perustuen me allekirjoittaneet esitämme, että Raision kaupungin talousarviossa 2025 otetaan huomioon, että kaupunki hoitaa jäljellä olevien yksityisteiden hoidon, kuten se on hoitanut niitä jo 1993 alkaen.

Raisiossa 18.3.2024

Aarre Lehtonen	Emma Lindqvist
Eveliina Tyyskänen	Sari Suominen
Mika Koivisto	Jari Pulkkinen
Heikki Suominen	Kalle Myllymäki
Sanni Repo	

Päätös Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 25.03.2024 § 112

Esittelijä Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Päätösehdotus Kaupunginhallitus lähettää valtuustoaloitteen infralautakunnan valmisteltavaksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Infralautakunta 11.03.2025 § 37
355/10.03.01.00/2024

Valmistelija: kaupungininsinööri Mikko Kunttu, tekninen johtaja Timo Oja, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Valtuutettu Aarre Lehtonen ym. valtuutetut jättivät aloitteen koskien yksityisteiden kunnossapitoa. Aloitteessa esitetään, että Raision kaupunki jatkaa edelleen voimassa olevaa käytäntöä ja ylläpitää katujen ohella yksityistiet.

Strateginen näkökulma

Strategiassa todettu tavoite *Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy* liittyy pitkälti maankäyttöön ja kaavoitukselliseen näkökulmaan. Asuinalueiden eriytymisen ja hajanaisuuden ehkäisyssä tulee panostaa kaikkien alueiden saavutettavuuteen, viihtyisyyteen ja turvallisuuteen. Palveluverkosto ja lähipalveluiden saavutettavuus ovat tärkeitä alueiden eriytymisen ehkäisyssä. Asemakaavoituksella voidaan tukea monipuolista kaupunki- ja palvelurakennetta sekoittaen eri toimintoja.

Yksityistie-prosessi

Raision kaupungin tekninen lautakunta päätti 1.10.2013 suorittaa alueellisen yksityistietoimituksen, koska olemassa oleva tilanne yksityisteillä koettiin ongelmallisena. Yksitysteiden tiekunnat nukkuivat ja tosiasiallisesti tiekuntien hallinto kuului tiekunnille. Osa yksityisteistä oli sellaisessa kunnossa, että kunnossapito muodostuisi tulevaisuudessa mahdottomaksi. Kaupunki oli ottanut tiekuntien yksityistiet kunnossapidon piiriin vuonna 1993 (vuoden 1995 määrätieto 7,887 km), mikä aiheutti tiekuntien toiminnan taantumisen. Suuri osa tiekunnista ei ollut enää toimintakykyisiä. Vuonna 2018 tekninen lautakunta päätti aloittaa yksityistiehankkeen, jonka tavoite oli saada tiekunnat avustuskelpoisiksi ja laillisesti toimintakelpoisiksi.

Vastuu yksityisteistä

Yksitysteiden rakentamisesta ja kunnossapidosta huolehtivat tieosakkaat. Jos tietä tarvitaan useamman kiinteistön hyväksi, kaikki tiestä hyötyvät kiinteistöt voidaan velvoittaa osallistumaan tien kunnossapitoon. Osakkaat voivat muodostaa tiekunnan, joka vastaa tien hoitoon liittyvistä asioista. Yksitystielaki 48§: *“Yksittäistä tai useampaa yksityistietä hallinnoi tienpidosta vastaten tiekunta tai, jos sellaista ei ole perustettu, tieosakkaat keskenään sopimallaan tavalla. Tieosakkaat voivat myös niin halutessaan valtuuttaa muun toimijan huolehtimaan yksityistien tienpidosta.”*

Kunnossapito

Kunnossapito pitää sisällään hoidon sekä pieniä kunnossapitotöitä, joita ovat esimerkiksi sorastus sekä yksittäisten rumpujen ja ojien kunnostukset. Hoito voidaan jakaa kuuteen suurempaan kokonaisuuteen, joita ovat talvi – ja kesähoito, puhtaanapito, varusteiden ja laitteiden hoito, kuivatusjärjestelmien hoito sekä viheralueiden hoito. Kesähoito voidaan jakaa asfalttipäällysteiden paikkauksiin, sorapäällysteisten väylien hoitoon ja siltarakenteiden hoitoon. Varusteiden ja laitteiden hoitoa ovat kalusteiden ja varusteiden hoito, tiemerkinöjen kunnossapito ja liikenteenohjauslaitteiden hoito, rakenteiden hoito sekä kuivatusjärjestelmien hoito.

Yksitysteillä tyypillisimpiä hoitotoimenpiteitä ovat talvihoito, sorateiden hoito, asfalttipäällysteiden paikkaus, kuivatusjärjestelmien hoito sekä piennarniitot ja vesakoiden raivaus. Järeämmät toimenpiteet kuten teiden uudelleen päällystäminen, rungon vahvistaminen ja siltojen kunnostaminen ovat investointeja, jotka eivät sisälly kunnossapitoon. Tiekunnat vastaavat itsenäisesti investoinneista.

Avustukset

Kunnat voivat halutessaan avustaa yksityisteitä yksityistielain 84 §:n nojalla. Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Voimassa olevan lain mukaan avustusten myöntäminen on kunnan vapaasti päätettävissä, eikä laissa ole säädetty avustuksen kohteista, myöntämisen perusteista, ehdoista tai valvonnasta vaan ne ovat jääneet kunnan päätöksen varaan. Kunnan avustus voi olla rahallista avustusta tiekunnalle. Tien kunnossapidon ottamisessa kunnan suoritettavaksi kokonaan tai osittain on katsottava olevan kyse myös kunnan avustuksesta. Kunnan avustuksesta on katsottava olevan kyse myös sellaisissa tilanteissa, joissa kunta antaa tiekunnan käyttöön esim. kalustoa. Avustuskriteerit, ottaen huomioon myös säännöksen tavoitteet, koskevat kaikkia kunnan avustusmuotoja.

Tiekunnan osakkaat vastaavat yksityistien kustannuksista. Jos kaupungilla on hallinnassa kiinteistöjä yksityisteiden varsilla, on kaupungilla automaattisesti osuus yksityistien kustannuksista. Kiinteistön käyttötarkoitus määrittelee yksikköjen määrän. Maanmittauslaitoksen julkaisu nro. 119 (2023) Yksitystien tieyksiköinti ohjaa tieyksiköinnin tekemistä. Tiekunta voidaan perustaa yksityistietoimituksessa tai tieosakkaat voivat perustaa sen itse kokouksessaan. Tiekunnan perustamisen edellytyksenä on, että kohteena olevaan tiehen kohdistuu pysyvä tieoikeus.

Nykyinen yksityistielaki on tullut voimaan 1.1.2019. Hankkeeseen ryhdyttiin lakimuutoksen vuoksi. Tie kuntien toiminta oli taantunut vuoden 1993 järjestelyiden vuoksi eikä suuri osa tiekunnista ollut enää toimintakykyisiä. Tie kunnat tuli saada lainmukaisesti päätöskelpoisiksi toiminnan uudelleen käynnistämisen ja koulutuksen kautta. Voimassa olevan yksityistielain mukaan kunta tai valtio ei voi enää myöntää avustusta järjestäytymättömälle tiekunnalle. Tie kuntien toiminta tulevaisuudessa varmistetaan ainoastaan sillä, että tiekunnilla on rooli yksityisteiden päivittäisessä käytettävyydessä.

Yksityisteiden hoito

Infralautakunta päätti kokouksessaan 11.3.2025, että yksityisteiden talvihoito säilyy kaupungilla ja tiekunnat/yksityistiet vastaavat kesähoidosta ja peruskorjauksista itsenäisesti. Lisäksi infralautakunta edellytti tie kuntien/yksityisteiden ja kaupungin välistä sopimusta talvihoidon toteuttamisesta. Lautakunnan päätös ei ole vielä lainvoimainen.

Esittelijä	Tekninen johtaja Timo Oja
Päätösehdotus	Infralautakunta antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.